

Henk van Dam geeft een kijkje in de keuken van buitenlandse boeren

Alles zien in weinig tijd

Naam:	Henk van Dam
Leeftijd:	55
Woonplaats:	Espel
Opleiding:	veeteelt in Wageningen
Carrière:	docent Praktijkschool
	Horst, begeleiding buitendienst mengvoerbeldrijf, oprichting Henk van Dam Studiereizen (1991)
Aantal reizen per jaar:	± 25-30
Aantal reizigers per jaar:	± 1000

Voor veel veehouders is Henk van Dam Studiereizen een begrip. In korte tijd veel buitenlandse agrarische bedrijven bekijken, dat is de kracht van het concept van de reizen van Van Dam. 'Agrariërs hebben nu eenmaal weinig tijd, daarom zorgen we voor een efficiënte tijdsbenutting als ze op pad zijn', aldus Henk van Dam.

tekst **Ivonne Stienezen**

Bij het uitwisselen van visitekaartjes overhandigt Henk van Dam een gekleurd velletje papier met het aanbod van de reizen van 2013. 'Ik heb geen visitekaartje, maar hier staan mijn gegevens ook wel op.'

Henk van Dam is Henk van Dam Studiereizen. Dat blijkt continu tijdens het gesprek, bijvoorbeeld door de suikerbus die op tafel staat. Het is een Amerikaanse kartonnen suikerstrooier, die zo te zien al vele malen is nagevuld. Het is een overblijfsel van een picknick tijdens een reis in de VS. 'Picknicken doe ik graag tijdens de langere reizen, het is een efficiënte en goedkope manier om onderweg te eten. En het is toch heerlijk om in de buitenlucht je broodjes te eten', lacht Van Dam.

Touringcar met boeren

Hoe ziet een reis van Henk van Dam Studiereizen eruit? Je neemt een touringcar met reisleader Henk van Dam en 25 tot 45 enthousiaste reizigers, meestal agrariërs, en je bezoekt in korte tijd een aantal agrarische bedrijven in een buitenland. Het grootste deel van de reizen is binnen Eu-

rope, waarbij meestal twee bedrijven per dag worden bezocht. 'Het is een druk programma, maar we willen veel laten zien. Boeren willen niet lang van het bedrijf weg, maar willen wel veel gezien hebben als ze weer thuis komen.'

één groep organiseer ik al achttien jaar lang elk jaar een reis. Tijdens de reünie bespreken ze met elkaar waar ze komend jaar heen willen en zetten mij vervolgens aan het werk om een programma in elkaar te zetten. De interesse in de agrarische sector is voor hen een belangrijke drijfveer om met mij op vakantie te gaan.'

Hele gezin werkt mee

Naast Henk zelf is zijn gezin betrokken bij het familiebedrijf in Espel. Henk begeleidt de meeste reizen, onderhoudt contacten met de buitenlandse bedrijven en zorgt voor de werving voor het reisprogramma. Zijn vrouw Froukje is degene die achter de schermen alles regelt. Zij boekt de tickets, de hotels en regelt overige zaken. Zijn oudste twee kinderen onderhouden de site en helpen met factureren. De jongste drie helpen met het beantwoorden van de telefoon.

Van Dam heeft inmiddels een heel netwerk van vooral melkveebedrijven opgebouwd waar hij op excursie kan gaan. En dat netwerk blijft groeien. 'Tijdens elke reis houd ik oren en ogen open om weer

niet van. En zeker met veehouders bij wie je veel komt, bouw je toch een band op.'

Populaire bestemmingen

Welke bestemmingen het populairst zijn, varieert nogal. 'Wanneer de melkprijzen laag zijn, zoals nu, zie je veel interesse in landen die melken met een lage kostprijs, zoals Ierland en Engeland. Denemarken is nu weer uit, daar ging ik in het verleden wel acht tot tien keer per jaar naartoe, vooral als oriëntatie voor veehouders die wilden emigreren. Nu reizen we vooral naar Denemarken om nieuwe ontwikkelingen te bekijken. Ik merk nu dat veehouders studiereizen kiezen met het oog op 2015, ze hebben er behoefte aan om in landen zonder quotum te kijken hoe ondernemers het daar doen.'

Van Dam vindt het leuk om tijdens zijn reizen nieuwe ontwikkelingen aan veehouders te kunnen laten zien. 'Begin jaren negentig zagen we in Michigan in de Verenigde Staten bijvoorbeeld veel open stallen. Inmiddels zijn die in Nederland ook helemaal ingeburgerd. Je ziet het daar gebeuren en dan hiernaartoe komen. Niet alle nieuwigheden komen even snel hiernaartoe. De dure grond en het quotum hebben in ons land een vertragend effect op ontwikkelingen', stelt hij.

Boerenzoon

Van Dam heeft zelf een agrarische achtergrond, de boerenzoon koos voor de studie veeteelt in Wageningen. Hij had graag veehouder willen worden, maar twijfelt nu of hij daar geschikt voor was geweest. 'Je moet honderd procent van je tijd boer zijn, ik weet niet of ik dat had gekund.'

Na zijn studie ging Henk lesgeven op de praktijkschool in Horst. Het leukst vond hij het organiseren van de buitenlandse excursie. Als hobby organiseerde hij later agrarische reizen voor jongeren, in zijn eigen vakantie. In 1991 heeft hij de stap gezet om er echt zijn werk van te maken. Hij vindt het leuk om bij agrarische ondernemers in de keuken te kijken, maar ziet zichzelf niet als ondernemer. 'Het blijft een hobby, dat is het al dertig jaar.'

'Ik hou van picknicken tijdens mijn reizen, heerlijk in de buitenlucht je broodje eten'

ropo, waarbij meestal twee bedrijven per dag worden bezocht. 'Het is een druk programma, maar we willen veel laten zien. Boeren willen niet lang van het bedrijf weg, maar willen wel veel gezien hebben als ze weer thuis komen.'

Bij de wat langere reizen zijn gepensioneerde agrariërs een belangrijke doelgroep: die groep heeft tijd om deze reizen te maken. 'In deze reizen zitten ook meer toeristische excursies en excursies naar andere agrarische sectoren, zoals wijnbouw en vleesvee', legt Van Dam uit.

Hij heeft zelfs een aantal vaste groepen die elk jaar met hem op reis gaan. 'Voor

nieuwe adressen voor een volgende keer te vinden.' Ook haalt hij inspiratie uit de buitenlandreportages uit vakbladen als Veeteelt. Zo kan hij het reisaanbod steeds variëren en ook afstemmen op wensen van bijvoorbeeld een studieclub waarvoor hij een reis organiseert.

'Ik vind het prachtig om bij deze ondernemers op het bedrijf te mogen kijken, ze willen het ook graag laten zien. Het boerenleven is natuurlijk een prachtige manier van leven. Soms bezoek ik deze veehouders ook tijdens mijn eigen vakantie met mijn gezin. Dan heb ik ook tijd om te praten, dat komt er tijdens een excursie